

(TOELICHTING BIJ VERORDENING INFORMATIEBEHEER)

Toelichting op de verordening

Algemeen

De verordening is voornamelijk te beschouwen als de basis voor het informatiebeheer in de gemeente Groningen. Hier worden globaal een aantal zaken geregeld ten aanzien van het object van aandacht, de verantwoordelijkheden voor de zorg, het beheer en het toezicht, de aanwijzing van een gemeentelijke archiefbewaarplaats en de rol en positie van de gemeente-archivaris.

De titel

'Informatiebeheer' is een begrip dat in de landelijke archiefwetgeving niet voorkomt, en evenmin gebezigd wordt in de door de provinciale archiefinspecteurs opgestelde modellen. De term komt wel voor in de Eerste BIOS-nota van het ministerie van Binnenlandse Zaken uit 1988.

Wanneer we echter over een consistent begrippenapparaat willen beschikken dat het werkerterrein van I&A en DIV omvat hebben we behoefte aan een woord dat zowel met betrekking tot het traditionele archief (de DIV-kant) als ten aanzien van de digitale informatie (de I&A-kant) ook de beide van elkaar te onderscheiden aspecten van vorm en inhoud, middelen (systemen, procedures, hardware, software, regels) en materie (de informatie zelf), kan dekken. Voor nadere verheldering zie het bijgevoegd schema.

Zoals bekend had het begrip archiefbescheiden ook onder het regime van de oude wet een ruime betekenis en omvatte het naast de traditionele papieren stukken ook alle fotografische reproducties van archiefbescheiden en elektronische vormen van gegevensbeheer. Strikt genomen zou deze verordening dan ook weer gewoon 'Archiefverordening' kunnen heten. Om de 'papieren bijsmaak' van het woord 'archief' te vermijden wordt het woord 'informatie' gebruikt: 'Informatieverordening' of 'Verordening Informatiebeheer'.

De artikelen

Artikel 1

Dit artikel bevat de definities en omschrijving van de in deze verordening gehanteerde terminologie.

Artikel 1 c

De definitie van 'informatie' is verwant aan de klassieke definitie van 'archiefbescheiden'. Het kenmerk daarvan is de nauwe band tussen de gegevens en het officiële handelen: de noodzakelijke en voldoende voorwaarde waaraan archiefbescheiden moeten voldoen om archiefbescheiden te zijn is dat zij worden ontvangen of opgemaakt ten behoeve van en als gevolg van de uitvoering van taken. In de wet staat het een beetje anders: de stukken moeten 'naar hun aard bestemd zijn' om onder de overheidsorganen te berusten, maar in wezen komt dit op hetzelfde neer.

Artikel 1 d

Deze formulering is gebaseerd op de beroemde '100 regels' van Muller, Fruin en Feith uit 1898. Zij karakteriseert 'archief' als bijproduct van het overheidshandelen, of, nog algemener gesteld, van taakuitvoering in het algemeen.

Artikel 1 e

Deze omschrijving is niet alleen op digitale systemen van toepassing. Ook de traditionele, papieren administratie kan hieronder worden begrepen.

Artikel 1 g

Het begrip 'informatiebeheer' is, zoals hierboven in de toelichting bij de titel is gemeld, nieuw. Het begrip bedoelt het procedurele en middelen-aspect ('informatievoorziening') en de inhoudelijke, i.c. de 'dingen' die worden beheerd ('archiefbescheiden') te omvatten.

Beheer omvat de werkzaamheden ten aanzien van de goede, geordende en toegankelijke staat. De goede staat slaat op de kwaliteit van de gegevensdragers en de ruimtes waar deze dragers bewaard worden, geordende staat op de manier waarop de gegevens zijn opgeslagen en teruggevonden kunnen worden. De toegankelijke staat heeft betrekking op de manier waar op de gegevens leesbaar en interpreteerbaar kunnen worden gemaakt.

Artikel 2

Hier wordt benadrukt wat onder de aandacht van deze verordening valt. Alle informatie vallend onder de werking van de archiefwet in de gemeente Groningen worden als een geheel beschouwd. De verantwoordelijkheid voor het beheer van individuele gedeelten is afhankelijk van taken en gemaakte afspraken.

Artikel 3

Ingevolge de archiefwet artikel 30 lid 1 dragen burgemeester en wethouders zorg voor de archiefbescheiden van de gemeente. Hier is 'informatievoorziening' toegevoegd om aan te geven dat dit onderwerp het dienstniveau overstijgt. In de context van dit artikel heeft 'informatievoorziening' betrekking op de facilitaire kant (procedures, regels, hard- en software) en 'archiefbescheiden' betrekking op de 'stukken zelf', ongeacht hun fysieke vorm. (Zie hiervoor ook weer het schema op blz 14.)

Artikel 5

De kwaliteit van de archiefbescheiden, de materiële staat, moet zodanig zijn dat zij de tand des tijds enigermate kan doorstaan. Op deze manier kan mede worden voldaan aan de voorwaarden ten aanzien van het bewaren van de informatie over langere tijd. Eisen voor de duurzaamheid zullen nog worden gesteld op grond van een ministeriële regeling op grond van artikel 11 tweede lid van het Archiefbesluit 1995. Op dit moment zijn proefregels beschikbaar.

Artikel 6

Zorgvuldig informatiebeheer kost geld. Het beschikbaarstellen van voldoende middelen is een onderdeel van de zorg.

Artikel 7

In dit artikel worden het Besluit Informatiebeheer, reglement op het gemeentearchief en de instructie voor de gemeentearchivaris aangekondigd.

Artikel 8

Organisatiewijzingen zoals reorganisatie, opheffing, privatisering hebben altijd consequenties voor de informatiebestanden van de betrokken organisatieonderdelen. Artikel 4 van de Archiefwet 1995 geeft een basis van de voorzieningen die voor de archiefbescheiden moeten worden getroffen.

Artikel 9

Spreekt voor zich.

Artikel 10

In dit artikel wordt het zelfbeheer van de gemeentelijke organen op het terrein van het informatiebeheer benadrukt. Het hoofd van elk orgaan moet zich daarbij in verband met afstemming wel richten naar centraal vastgestelde richtlijnen en nadere voorschriften. Zie ook volgend artikel. Algemene richtlijnen zijn opgenomen in het Besluit Informatiebeheer en kunnen worden opgenomen in handboeken.

Artikel 11

Op basis van dit artikel kan de gemeentesecretaris nadere voorschriften voor alle gemeentelijke organen vaststellen. In artikel 3 van het Besluit Informatiebeheer Groningen wordt nader gespecificeerd op welke punten in ieder geval nadere regelingen nodig zijn. Voor de DIV-activiteiten bestaat reeds het Handboek Archiefbeheer van de controller DIV. Voor de I&A-werkzaamheden biedt dit artikel de basis voor het aanleggen van een dergelijk handboek. Ook biedt dit artikel de mogelijkheid tot het instellen van een controll-overleg informatievoorziening.

Artikel 12

Het toezicht op het beheer is het toezicht op de ambtelijke verantwoordelijkheid voor het informatiebeheer. Dit wordt ook wel archiefinspectie genoemd. Grondslag hiervoor is artikel 32, lid 2 van de archiefwet.

Artikel 13

Dit artikel is de grondslag voor de aanstelling van controller DIV en de archiefinspecteur.

Artikel 14

Ter uitvoering van het toezicht moeten de betrokken functionarissen toegang krijgen tot alle informatie over het informatiebeheer. Dit met inachtneming van regelingen rond beveiliging en privacy.

Artikel 15

De functionarissen belast met het toezicht kunnen tussendoor gevraagd en ongevraagd meldingen van hun bevindingen doen aan de verantwoordelijken voor het informatiebeheer en indien zij dat nodig vinden aan het College van B en W.

In ieder geval wordt jaarlijks aan het College verslag gedaan over de toestand van het informatiebeheer in de gemeente Groningen. Voorheen werden verslagen zoals het Jaarverslag Archiefinspectie en het verslag van de controller DIV en de andere controllers apart gemaakt. Te overwegen valt dit soort verslagen te combineren met inachtneming van ieders verantwoordelijkheden.

Artikel 16

In dit artikel wordt de positie van de gemeentearchivaris geregeld.